

Наставно-научном већу Медицинског факултета Универзитета у Београду

Иницијатива за избор у звање професора емеритуса за Проф. др Владимир Бумбаширевића

На основу члана 171. Статута Медицинског факултета Универзитета у Београду покрећемо иницијативу за избор Проф. др Владимир Бумбаширевића у звање професор емеритус.

Основни биографски подаци

Др Владимир Бумбаширевић је рођен 6. августа 1951. године у Београду, где је завршио основну школу и гимназију. Уписао је Медицински факултет 1971/72. у Београду. Дипломирао је 1976. са просечном оценом 9,57; за укупни успех у току студија добио је Плакету и награду Медицинског факултета, а у току студија је био три пута награђиван од стране Универзитета за успех.

По завршеним студијама, др Бумбаширевић је уписао магистарске студије на Медицинском факултету. Магистарску тезу под насловом "Корелативна цитологија и хистохемија слезине пацова" одбранио је 1981. године. Докторску дисертацију "Цитолошка и хистохемијска истраживања дејства антимикуротубуларних агенаса на лимфно ткиво пацова" др Бумбаширевић је одбранио 1985. године на Медицинском факултету у Београду.

Др Владимир Бумбаширевић је изабран за асистента-приправника на Институту за хистологију и ембриологију "Александар Ђ. Костић" Медицинског факултета у Београду 1977. године. Асистент је постао 1982. године, а за доцента је изабран 1986. године. У звање ванреденог професора на истом Институту и предмету је изабран 1991. године, а за редовног професора 1996. године.

Др Бумбаширевић је у периоду 1987.-1988. године био гостујући професор за предмет Хистологија на Медицинском факултету Илиноис Универзитета у Чикагу (САД) као носилац Фулбрајтове стипендије на Одељењу за анатомију и биологију ћелије.

Научни и стручни допринос

Научна проблематика коју изучава др Владимир Бумбаширевић пре свега се односи на молекуларне механизме програмиране смрти ћелија, процеса који је од великог значаја за разумевање, не само нормалног развића и хомеостазе ткива и органа, већ и за разумевање многобројних обољења. Овом проблематиком, др Бумбаширевић се бави више од три деценије, из чега је произашла како његова докторска дисертација, тако и значајне научне публикације и предавања по позиву на међународним и националним научним конгресима. Сигурно је да др Бумбаширевић спада у пионире ове области не само у нашој средини о чему сведочи и цитираност његових раних радова.

У оквиру раних истраживања, свакако да се најзначајни резултати односе на истраживање улоге цитоскелетних протеина у процесу програмиране смрти ћелија. Др Бумбаширевић је први показао да супстанце које разграђују микротубуле (микротубуларни отрови) испољавају цитотоксичку активност путем индукције апоптозе, а не као што је до тада сматрано превасходно блокирањем ћелија у току деобе. Такође, показано је да ови агенси изазивају апоптозу код интерфазних ћелија, што указује на нови механизам деловања ових супстанци, од којих се неке користе и у терапији малигних обољења. Ови резултати имају значај за боље разумевање терапијских ефеката наведених супстанци, а потврђени су касније и од других истраживача што се види из већег броја цитата у часописима.

Посебно су значајни резултати испитивања процеса укључених у механизме резистенције малигних ћелија на индукцију апоптозе путем мембранских рецептора, где је први пут показано да целуларни ФЛИП доводи не само до инхибиције активације сигналног пута за ћелијску смрт, већ

доводи и до парадоксалне активације ћелијске пролиферације. Оваква истраживања имају велики значај у потенцијалном изналажењу најбољег терапијског приступа овом типу малигних тумора за које још увек нема успешне терапије.

Значајан број радова односи се на испитивање улоге аутофагије као протективног механизма на индукцију апоптозе у резистенцији малигних ћелија на цитостатике. Такође, значајна су испитивања механизма укључених у индукцију апоптозе ћелија лимфома путем ТНФ-а, као и истраживања прогностичке улоге апоптозе код пацијената са Хоџкинским лимфомом. И ови резултати су публиковани у водећим међународним часописима, а истовремено представљају и основу за одбрањене магистарске и докторске дисертације у којима је др Бумбаширевић био ментор.

У својим истраживањима др Бумбаширевић, поред савремених микроскопских метода (електронске и конфокалне микроскопије), користи и савремене методе молекуларне биологије. Између осталог, својим радом на Медицинском факултету знатно је допринео набавци савремене опреме и стварање адекватне инфраструктуре за истраживања високог квалитета.

У оквиру рада у науци, др Бумбаширевић је у значајној мери допринео и развоју Института за хистологију и ембриологију "Александар Ђ. Костић" Медицинског факултета у Београду проширењем методологије и едукацијом многих младих истраживача. Основао је лабораторију за електронску микроскопију и лабораторију за конфокалну микроскопију на Институту, те обучио млађе сараднике и техничаре. Увео је читав низ нових метода у истраживања.

Био је ментор 8 докторских дисертација и 5 магистарских теза, а учествовао као председник или члан комисија за одбрану више од 35 докторских дисертација, магистарских теза и специјалистичких академских радова.

До сада је публиковао више од 100 радова у целини од чега 54 у часописима са JCR листе, који су до сада цитирани 3465 пута (SCOPUS); 3650 (Web of Science); 4807 (Google Scholar), а његов h-индекс износи 21 (SCOPUS и Web of Science), односно 25 (Google Scholar).

Био је координатор и члан научних и почасних одбора више научних скупова. Одржао је преко 40 предавања по позиву на међународним и националним научним састанцима.

Др. Владимир Бумбаширевић је своја научна истраживања реализовао у оквиру пројеката који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Фонд за научни рад САНУ, као руководиоца пројеката или као сарадник.

Научни пројекти:

- 2011-2019 – Модулација сигналних путева који контролишу интрацелуларни енергетски баланс у терапији тумора и неуро-имуно-ендокриних поремећаја (III 41025, Министарство просвете, науке и технолошког развоја)
- 2006-2010 - Молекулалрни механизми регулације ћелијске смрти у физиолошким и патолошким условима (Министарство за науку и технолошки развој, руководиоца пројекта).
- 2002-2005 – Молекулалрни механизми регулације апоптозе/ћелијске смрти у нормалним малигним ћелијама (Министарство науке и заштите животне средине).
- 2000 – 2019 Истраживања молекулалрних механизма програмиране смрти ћелија (Фонд за научни рад САНУ, руководиоца пројекта)
- 1996-2001 – Механизми прилагођавања, оштећења и опоравка ћелија (МНТ)
- 1991-1995 - Молекулалрне основе обољења (МНТ)
- 1986-1990 – Испитивање ефеката антимицротубуларних супстанци (МНТ, руководиоца)

Чланства у научним и стручним удружењима:

- European Microscopy Society
- Federation of European Neuroscience Societies
- Интернационални одбор Међународног удружења за морфолошке науке (ICSMS)
- Друштво за микроскопију Србије (председник 1994-2004)
- Друштво анатома Србије
- Српско друштво за неуронауке
- Српско лекарско друштво

Педагошки рад

Од 1977. године када је изабран за асистента приправника, па све до пензионисања 2019. године, професор Бумбаширевић је свој радни век провео на Институту за хистологију и ембриологију Медицинског факултета Универзитета у Београду, учествујући у свим видовима наставе из хистологије и ембриологије.

Поред редовне наставе из хистологије и ембриологије за студенте медицине, руководио је и учествовао у предмету Ђелијска биологија на докторским студијама и различитим изборним предметима. Такође, учествовао је у читавом низу предмета на магистарским студијама, специјалистичким академским студијама, као и настави за различите здравствене специјализације. Поред тога предавао је хистологију и ембриологију на енглеском језику на Медицинском факултету у Новом Саду и на Стоматолошком факултету у Београду.

Као шеф катедре за хистологију и ембриологију (1993-2000), шеф последипломске Катедре за цитологију, хистохемију и електронску микроскопију (2000-2004), руководио је наставе на енглеском језику за хистологију и ембриологију на Медицинском факултету у Београду (1995-2001) др Бумбаширевић је значајно допринео унапређењу квалитета наставног процеса.

У функцији продекана за науку значајно је допринео оснивању и развоју докторских студија на Медицинском факултету у Београду, посебно програма молекуларне медицине, где је био председник програмског савета, од оснивања 2006 па све до 2019. Овај високо квалитетан програм докторских студија базиран на принципима Европске асоцијације универзитета (EUA) и Организације за хармонизацију програма едукације доктора наука у медицини у Европи (ORPHEUS).

Такође, треба истаћи рад др Бумбаширевића на реформисању медицинског образовања и његовом унапређењу. Тако је др Бумбаширевић координатор 2 Темпус пројеката финансираних од стране Европске уније, чиме је значајно допринео реформи наставе из медицине, не само на Медицинском факултету у Београду, већ и на другим факултетима у земљи.

Пројекти везани за унапређење наставе и науке

- 2007-2009 – Главни координатор ТЕМПУС пројекта Креирање Мастера из биоетике у Србији
- 2005-2007 – Medical Research Initiative South-East Europe (ФПБ пројекат, Медицински факултет у Београду-Медицински универзитет у Грацу)
- 2004-2007 – Главни координатор ТЕМПУС пројекта Реструктурисање наставе медицине на факултетима у Србији

Функције на Медицинском факултету, Универзитету у Београду, међународним асоцијацијама и републичким телима за науку

На Медицинском факултету и Универзитету у Београду, др Бумбаширевић је обављао одговорне функције, доприносећи теко развоју ових институција и њиховој међународној видљивости. Поред чластва у већем броју различитих комисија и тела на факултету, др Бумбаширевић је био председник савета Медицинског факултета (2002-2004), Продекан за научни рад Медицинског факултета у Београду (2004-2006, 2006-2008), декан Медицинског факултета (2009-2012) и Ректор Универзитета у Београду у два мандата (2012-2018). Био је председник је Конференције универзитета Србије (КОНУС) за период 2012-2015 и 2015-2018.

Због значајног ангажовања у реформисању високог образовања у Србији изабран је и за експерта Темпус програма Генералног директората за едукацију и културу Европске комисије (2003-2006), а од 2008-2009. године био је члан тима стручњака за реформу високог образовања Министарства просвете Републике Србије – ХЕРЕ и члан различитих комисија и тела Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Тако је био члан Комисије за медицинске науке Министарства за науку и заштиту животне средине Републике Србије (2002-2007), члан Комисије за научна звања Министарства за науку и заштиту животне средине Р. Србије (2003-2007).

Поред наведеног, био је члан је Савета Европске асоцијације универзитета (2012-2018) као представник Србије, а од 2014. члан је Извршног одбора Европске организације за докторску едукацију у области биомедицинских наука (ORPHEUS). Од 2015-2016. године био је и председник Црноморске мреже универзитета.

Био је члан Научног већа Института за онкологију и радиологију Србије (2001-2005) и члан Етичког комитета Клиничког центра Србије (2002-2006).

Члан је интернационалног одбора Међународног удружења за морфолошке науке (ICSMS).

Обављао је функцију копредседник је управног одбора Института Конфуције и члана управног одбора Токио фондације.

Био је коорганизатор и члан научних и почасних одбора великог броја националних и међународних научних и стручних конгреса и симпозијума.

Др Владимир Бумбаширевић је члан Медицинске академије Српског лекарског друштва од 1994; обављао је функцију председника Научног одбора ове институције у два мандата (2002-2006).

Признања:

- 2009 – Редовни члан Српске академије наука и уметности
- 2000 – Дописни члан Српске академије наука и уметности.
- 2002 – Редовни члан, Академија медицинских наука Српског лекарског друштва (ванредни члан од 1994.)
- Награда града Београда за Медицину за 2005. годину
- Универзитетска награда (3 x) и Награда Медицинског факултета за успех на студијама

Закључак

Током више од четири деценије (од 1977. г.) рада на Медицинском факултету Универзитета у Београду, професор Владимир Бумбаширевић се истакао својим научним, стручним и педагошким радом, доприносећи тако развоју и међународној видљивости Института за хистологију и ембриологију, Медицинског факултета, али и Универзитета у Београду. Својим

радом знатно је утицао на квалитетну едукацију младих кадрова и обезбеђивању научног и наставног подмладка. Личним ангажовањем у раду деканског колегијума Медицинског факултета у функцији декана и продекана за науку, значајно је допринео унапређењу медицинског образовања на свим нивоима. Као иницијатор и руководилац бројних међународних пројеката у области високог образовања, али и у функцији ректора Универзитета у Београду током два мандата, допринео је даљем развоју високог образовања и међународном позиционирању Универзитета у Београду.

Обзиром на све наведено, професор Владимир Бумбаширевић испуњава све услове прописане Статутом Медицинског факултета и Правилником Универзитета у Београду, те имамо задовољство да предложимо да му се додели звање професор емеритус.

Проф. др Небојша Лалић

Проф. др Ивана Новаковић

Проф. др Сенка Пантић

Проф. др Татјана Симић

Проф. др Миљана Обрадовић

Проф. др Иванка Марковић

Проф. др Александра Исаковић